

YANGI TAHRIRDAGI "TA'LIM TO'G'RISIDA"GI QONUN ESKISIDAN NIMASI BILAN FARQ QILADI?

Ta'lismizidagi ijobjiy o'zgarishlar, o'z navbatida, sohaning huquqiy asoslari takomillashtirilishini talab etadi. Amaldagi "Ta'lism to'g'risida"gi Qonun 1997 yilda qabul qilingan bo'lib, ta'lism sifatini ta'minlashga qo'yilayotgan bugungi talablarga javob bermaydi deya ayta olamiz. O'shbu qonunning qabul qilinganiga 22 yil to'libdi. Tabiiyki, qonun normalari bugungi shiddatli islohotlarga javob berolmay qolgani bois, davlatimiz rahbari tomonidan ushbu qonunni yangi tahrirda tayyorlash va qabul qilish lozimligi ta'kidlandi.

Prezidentimiz takliflari asosida, yangi tahrirdagi "Ta'lism to'g'risida"gi qonun loyihasi tayyorlanib, O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasiga kiritildi. Loyiha so'nggi ikki yarim yil ichida ta'lism sohasidagi ijobjiy o'zgarishlarni qamrab olishga qaratilgani bilan ahamiyatlidir. Unda ta'lism sohasida ko'p qo'llaniladigan "ta'lism tashkiloti", "davlat akkreditatsiyasi", "ta'lism kampusi", "ikki tomonlama diplom ("Double diploma")" kabi asosiy tushunchalarga izoh berilmoqda.

"Ta'lism to'g'risida"gi Qonunning yangi tahririda ta'lism muassasasi xodimlari, ta'lism oluvchilar va ota-onalarning huquqlari, majburiyatlar va javobgarligi, ta'lism jarayoni qatnashchilarining ijtimoiy himoyasi, ta'lism jarayonida mehnat qilayotgan minglab mutaxassislarning, millionlab ota-onalarning huquqiy maqomiga, ularning ijtimoiy muhofazasiga doir jihatlarga, ayni vaqtida majburiyatlariga oydinlik kiritilmoqda.

Shu bilan birgalikda, qonun bilan ta'llimning nodavlat shaklini rivojlantirishga, jamiyatimizda intelektual mulk salohiyatidan samarali foydalanish, ilm-ma'rifikatga doir ish joylari kengayishiga imkoniyat berilmoqda.

E'tiborli jixati shuki, yangi tahrirdagi qonun ko'plab hamyurtlarimizning oliy ta'lism, xorijda olingan ta'lism bo'yicha diplomlarni tan olish, ta'lism oluvchilar uchun vaqtinchcha yashash joylarini kafolatlash, masofaviy ta'lism, oilaviy ta'lism, inklyuziv ta'lism singari o'z savollariga yechim topishga qiynalayotgan masalalarga huquqiy oydinlik kiritilgani bilan ahamiyatli.

1997 yilda qabul qilingan "Ta'lism to'g'risida"gi Qonundan farqli o'laroq yangi tahrirdagi qonunda 11 yillik umumiy o'rta ta'lismning joriy etilishi, kasb-hunar kollejlarining isloh qilinishi natijasida uzluksiz ta'lism turlaridagi o'zgarishlar, oiladagi ta'lism va mustaqil ravishda ta'lism olish, ta'lism jarayoni qatnashchilarini ijtimoiy himoya qilish bilan bir qatorda, ta'lism oluvchilar va ota-onalarning (qonuniy vakillarning) huquqlari, majburiyatlar hamda javobgarligini belgilashga oid normalar kiritilgan.

Yana bir e'tibor qaratish zarur bo'lgan jixati, qonun bilan ta'lism tashkilotlarining huquqiy maqomi, ularni tashkil etish, qayta tashkil etish va tugatishga oid yangi normalar bilan to'ldirilgan.

Yangi tahrirdagi "Ta'lism to'g'risida"gi Qonunda ta'lism olishning quyidagi shakllari belgilandi:

- ishlab chiqarishdan ajralgan holda ta'lism olish (kunduzgi);
- katta yoshdagilarni o'qitish va ularga ta'lism berish;

- mudofaa, xavfsizlik va huquqni muhofaza qilish faoliyati sohasida kadrlar tayyorlash;

-
- eksternat tartibida ta'lrim olish.
 - Umumiy o'rta va o'rta maxsus ta'lrim tashkilotlarining sinflarida ta'lrim oluvchilar soni 35 nafardan oshmasligi belgilanmoqda;
 - Bakalavriat yo'naliishida ta'lrim olish davomiyligi kamida 3 yil, magistraturada esa kamida 1 yil etib belgilanmoqda;
 - Mahalliy davlat hokimiyyati organlarining ta'lrim sifati va darajasiga, shuningdek pedagog xodimlarning kasb faoliyatiga bo'lgan davlat talablariga riosa etilishiga doir vakolatlari bekor qilinmoqda;
 - Ta'lrim tashkilotlarida siyosiy partiyalarning tashkiliy tuzilmalarini tashkil etish taqiqlanmoqda.

Ziyodbek Halimjonov,

Qo'shtepa tuman adliya bo'limi yetakchi

maslahatchisi .

2020-11-16 16:41:21